

The Hard-Working Spirit and Patience of Chinese People in The Documentary "A Bite of China"

ความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี "อาหารจีนโอซาร์ส"

Meng Chenyi

เจินยี เหมิง

Li Lijia

ลี่เจีย ลี่

Ketvirun Tungsirivat*

เก็จวิรุณ ตั้งสิริวิรส

Nattanun Jienpradith

ณัฐนันท์ เจียรประดิษฐ์

Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding author*

e-mail: tungsirivat_k@su.ac.th

Received 09-04-2024

Revised 30-07-2024

Accepted 12-08-2024

DOI: 10.69598/artssu.2024.3250.

Keywords: hard-working spirit, patience, Chinese people, documentary programs, storytelling, language strategies

คำสำคัญ: ความขยัน, ความอดทน, คนจีน, รายการสารคดี, การเล่าเรื่อง, กลวิธีทางภาษา

Abstract

Objectives: This article aims to study the structure, the storytelling, and language strategies used to convey the hard-working spirit and patience of Chinese people in the documentary "A Bite of China".

Methods: The researcher collected data from episode 1 of the Thai-dubbed documentary "A Bite of China" by transcribing the Thai audio. The analysis focused on sentence structure, storytelling, and language strategies used to convey the hard-working spirit and patience of the Chinese people, both from the video and the transcribed audio.

Results: The study revealed that episode 1 of the documentary "A Bite of China" is structured into four main parts: introduction, story, conclusion, and linkage. The theme, plot, characters, music, scenes, and settings are organized to depict Chinese lifestyle serving to inspire pride among Chinese viewers and influence their mindset and behaviors. The language strategies used to convey the hard-working spirit and patience of the Chinese people, portraying a positive image of both individuals and the country include both verbal and non-verbal communication. Verbal communication strategies involve word selection and personification, while non-verbal strategies encompass the use of images and sound.

Application of this study: The analysis of "A Bite of China" sheds light on the roles and techniques of media in shaping social values and representing China's soft power.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้าง การเล่าเรื่องและกลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่อความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี "อาหารจีนโอซาร์ส"

วิธีการศึกษา: ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากรายการสารคดี "อาหารจีนโอซาร์ส" พากย์ภาษาไทย ตอนที่ 1 โดยถอดเทปจากไฟล์เสียงภาษาไทยเป็นข้อความ และวิเคราะห์โครงสร้าง การเล่าเรื่อง กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนจากวิดีโอรายการและข้อความที่ถอดจากไฟล์เสียง

ผลการศึกษา: ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างของรายการสารคดี "อาหารจีนโอซาร์ส" ตอนที่ 1 แบ่งเป็น 4 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนนำเรื่อง เนื้อเรื่อง ส่วนท้ายและส่วนเชื่อมโยง การเล่าเรื่องของรายการสารคดีมีการวางแผนเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ดนตรี ฉากและสถานที่เพื่อนำเสนอวิถีชีวิตของคนจีน กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนมีทั้งด้านวจนภาษาและด้านอวจนภาษา ด้านวจนภาษามีการเลือกใช้คำศัพท์กับการใช้บุคลาธิษฐาน ส่วนด้านอวจนภาษามีการใช้ภาพและเสียง

การประยุกต์ใช้: การวิเคราะห์รายการสารคดี "อาหารจีนโอซาร์ส" ช่วยให้เข้าใจบทบาทและวิธีการสำคัญของสื่อ ในเรื่องของการกำหนดคุณค่าทางสังคมและเผยแพร่อำนาจละมุน (Soft Power) ของประเทศจีน

บทนำ

ปัจจุบันสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อคนทุกชาติทุกคร้วเรือน คนในสังคมไทยนิยมรับชมรายการโทรทัศน์ เช่น รายการข่าว รายการละคร รายการเรียลลิตีโชว์ รายการสารคดี ฯลฯ รายการในโทรทัศน์แต่ละรายการทำหน้าที่ทั้งในการให้ข้อมูล ข่าวสาร และความบันเทิง และเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้ผลิตรายการต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการนำเสนอรายการ จึงจะทำให้ผู้ติดตามชมและผู้สนับสนุนรายการ การจะประสบความสำเร็จของรายการนั้นจะต้องยึดอยู่บนผังรายการได้ โดยเฉพาะในรายการสารคดี ซึ่งเป็นรายการที่มีเนื้อหาเน้นการให้สาระความรู้แก่ผู้ชม (Sereethanawong, 2004 : 1)

โดยทั่วไปแล้ว เมื่อกล่าวถึงรายการสารคดี ผู้คนส่วนใหญ่จะนึกถึงรายการที่อัดแน่นไปด้วยเนื้อหาสาระ ความรู้ทางวิชาการ และเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความเป็นจริง ที่สำคัญรายการสารคดีมักจะถูกมองว่าขาดความบันเทิงและได้รับความสนใจจากผู้ชมในวงจำกัด แต่ก็มีรายการสารคดีที่ได้รับความนิยมทั่วประเทศจีนและมีชื่อเสียงไปทั่วโลก ซึ่งก็คือรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” รายการสารคดีนี้ผลิตโดยช่องรายการสารคดีของสถานีวิทยุโทรทัศน์กลางแห่งประเทศจีน ออกอากาศเมื่อวันที่ 14 ถึง 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 รายการสารคดีเรื่องนี้ได้รับการแปลเป็นหลายภาษาในเวลาต่อมา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปนและภาษาไทย ซึ่งได้รับการยกย่องและการตอบรับอย่างกว้างขวางในสังคม เมื่อรายการได้ออกอากาศ ค่าเฉลี่ยของเรตติ้งสูงถึง 0.481 ค่าเฉลี่ยส่วนแบ่งของผู้ชมสูงถึง 3.861 เรตติ้งสูงสุดของวันสูงถึง 0.75 ส่วนแบ่งของผู้ชมรอบออกอากาศนายข้าสูงถึง 5.77 และได้รับเรตติ้งมากกว่ารายการอื่นถึง 30% (Guangming Daily, 2012) ศาสตร์ในการนำเสนอของรายการสารคดีนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ต้องการ ข้อมูลเหล่านี้จะต้องอาศัยศิลปะในการนำเสนออย่างสร้างสรรค์และทำให้ผู้ชมติดตาม ดังนั้นการศึกษาศาสตร์และศิลป์ในการนำเสนอรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” จึงเป็นที่น่าสนใจ

จากการสำรวจเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่ารายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” เป็นรายการสารคดีอาหาร แต่มีการวางโครงสร้างและการเล่าเรื่องที่นำเสนอวิถีชีวิตของคนจีนเป็นหลัก โดยเฉพาะมีการนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนอย่างตั้งใจ เช่น ในรายการสารคดี ตอนที่ 1 “วัตถุดิบจากธรรมชาติ” นำเสนอวัฒนธรรมอาหารจีนที่เกี่ยวกับวัตถุดิบธรรมชาติผ่านเรื่องเล่าของบุคคลธรรมดาหลายคน แต่ละคนมีความขยัน หมั่นเพียรและอดทน ลักษณะเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นโดยการใช้ภาษา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” โดยศึกษาโครงสร้าง การเล่าเรื่องและกลวิธีทางภาษา

คำว่า “ขยัน” ในภาษาจีนแปลได้ว่า “勤劳” (qín láo) แต่ “ขยัน” และ “勤劳” (qín láo) ในภาษาไทยและภาษาจีนเป็นคำเทียบเคียงที่สื่อความหมายได้ไม่เท่ากัน ตามควายหมายในพจนานุกรมจีน 《现代汉语字典》 (第七版) (Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn dì qī bǎn) “勤劳” (qín láo) หมายถึง พยายามทำงาน ไม่กลัวความลำบาก ส่วนในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 “ขยัน” หมายถึง ทำการงานอย่างแข็งขันไม่ปล่อยปละละเลย ไม่เกียจคร้าน ส่วนคำว่า “อดทน” หมายถึง บึกบึน ยอมรับสภาพความยากลำบาก จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า “勤劳” (qín láo) ในภาษาจีนมีความหมายรวมทั้งขยันและอดทน เนื่องจากรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” เป็นรายการที่ประเทศจีนผลิต ความคิดของคนจีนจึงมีอิทธิพลในการครอบงำเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการนำเสนอ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความขยันและความอดทนที่สะท้อนผ่านรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” เพื่อสอดคล้องกับ “勤劳” (qín láo) ที่ผู้ผลิตจงใจนำเสนอ

อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้จะเลือกศึกษาเพียงตอนที่ 1 ของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” จากทั้งหมด 7 ตอน เนื่องด้วยตอนที่ 1 ของรายการโทรทัศน์เป็นตอนสำคัญและเป็นตัวอย่างสะท้อนโครงสร้างและการเล่าเรื่องของรายการได้เป็นอย่างดี และเทคนิคการเล่าเรื่องที่ใช้ในรายการตอนแรกสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชม สามารถดึงดูดผู้ชมให้รับชมต่อได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาโครงสร้าง การเล่าเรื่องและกลวิธีทางภาษาในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” ตอนที่ 1 ซึ่งจะช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความขยันและความอดทนของคนจีน อีกทั้งยังทำให้เข้าใจบทบาทของภาษาในการนำเสนอที่ทำให้รายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” ประสบความสำเร็จได้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างและการเล่าเรื่องของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส”
2. เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส”

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” พากย์ภาษาไทย ตอนที่ 1* ซึ่งเผยแพร่ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 แต่เนื่องจากติดปัญหาทางลิขสิทธิ์ จึงทำให้สามารถรับชมได้จากแอปพลิเคชันบีลีบีลี (Bilibili) เพียงแพลตฟอร์มเดียวโดยเผยแพร่เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2566

* ในบทความวิจัยฉบับนี้จะใช้คำว่า “อาหารจีนโอซารัส” แทนความหมาย “อาหารจีนโอซารัส” พากย์ภาษาไทย ตอนที่ 1

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวิดีโอของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” จากแอปพลิเคชันบิลิบิลิ (Bilibili) และถอดเทปจากไฟล์เสียงภาษาไทยเป็นข้อความ เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ด้านการใช้ภาษา
3. วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์โครงสร้าง การเล่าเรื่องและกลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนจากวิดีโอรายการและข้อความที่ถอดจากไฟล์เสียง

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

1. แนวคิดโครงสร้างและการเล่าเรื่อง

Berger (1997) และ Truby (2007 as cited in Kijivisala, 2021 : 13) กล่าวว่า ในด้านโครงสร้างในการเล่าเรื่องนั้น สามารถเป็นได้หลายรูปแบบ เรื่องเล่าอาจจะดำเนินเรื่องราวเป็นเส้นตรง โดยดำเนินเรื่องเรียงตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้นจากจุดเริ่มต้น เกาะติดตัวละครเอกไปเรื่อย จนถึงจุดที่สิ้นสุดเรื่องราวซึ่งเป็นจุดที่ตัวละครและสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากสภาวะเดิมที่เป็นจุดเริ่มต้น หรืออาจจะอยู่ในรูปของทรงกลม อันเป็นการเล่าเรื่องที่ตอนจบ/จุดสิ้นสุดเรื่องเล่านั้นวนกลับมาที่จุดเริ่มต้นเดิมที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเล่าเรื่อง หรือรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเล่าเรื่องที่มีโครงสร้างแบบวนไปวนมา (meandering story) การเล่าเรื่องที่มีโครงสร้างแบบวงแหวน (spiral story) การเล่าเรื่องที่มีโครงสร้างแบบแตกกิ่ง (branching story) การเล่าเรื่องที่มีโครงสร้างแบบระเบิด (explosive story) เป็นต้น ดังนั้นการเล่าเรื่องจึงเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมมนุษย์ เนื่องจากการสื่อสารต่าง ๆ ถือเป็น การเล่าเรื่องทั้งสิ้น ไม่ว่าจะสื่อสารระหว่างบุคคลหรือเป็นการสื่อสารผ่านสื่อกลางต่าง ๆ ก็ตาม Storytelling คือ การเล่าเรื่องที่ใช้ในความหมายกว้าง ๆ (Premsrirat, 2015 : 36)

Prachakun (as cited in Premsrirat, 2015 : 37) กล่าวถึงการเล่าเรื่องว่า แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) ระดับเนื้อความหรือระดับตัวบท คือเนื้อความที่รับรู้ได้ด้วยตาเป็นรูปธรรมตามที่ปรากฏจริง ๆ เช่น เนื้อความต่าง ๆ ในนวนิยาย 2) ระดับเนื้อเรื่องเป็นระดับโครงสร้างที่เป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของแนวคิดหรือมโนทัศน์ (Concept) ที่อยู่ในเรื่อง โดยการศึกษาการเล่าเรื่องในระดับเนื้อความจะดูที่องค์ประกอบการเล่าเรื่อง ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา มุมมอง สัญลักษณ์พิเศษ

การเล่าเรื่องนั้นแต่เดิมเริ่มแรกรู้จักหรือใช้กันในงานเชิงวรรณกรรมหรือด้านภาษาศาสตร์ เช่น การเล่านิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น หรือที่เรียกโดยรวมว่าเป็นงานในเชิงบันเทิงคดี (Fiction) ในช่วงหลัง กว่าสองทศวรรษที่ผ่านมา การเล่าเรื่องถูกนำมาใช้ในงานเชิงสารคดี (Non-fiction) เช่น สารคดี ข่าว เรื่องเล่าในการให้ความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งงานด้านนิเทศศาสตร์ ได้แก่ ภาพยนตร์ละครทีวี งานโฆษณา รายการโทรทัศน์ เป็นต้น (Premsrirat, 2015 : 41) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาโครงสร้างและการเล่าเรื่องในระดับเนื้อความ เนื่องจากการเล่าเรื่องของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รายการสารคดีเรื่องนี้โดดเด่นและสร้างสรรค์

2. แนวคิดด้านภาษาศาสตร์

มนุษย์ใช้ภาษาในการสื่อสาร Tiyao (1988 : 42-43) กล่าวว่า ภาษาเป็นรหัสอย่างหนึ่งที่คนนิยมใช้ในการสื่อสารมากกว่าอย่างอื่น เนื่องจากการทำความเข้าใจเรื่องของภาษานั้นมีหลักเกณฑ์หรือไวยากรณ์ที่แน่นอนกว่า ภาษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ วจนภาษาและอวัจนภาษา Panich et al. (2005 : 5-6) กล่าวว่า การใช้วจนภาษาให้ชัดเจนและถูกต้องต้องคำนึงถึง 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ลักษณะของคำ เช่น คำมูล คำประสม คำยืมภาษาต่างประเทศ
2. หน้าที่ของคำ เช่น คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์
3. ตำแหน่งของคำ เช่น ประธาน กิริยากรรม บทขยาย
4. ความหมายของคำ ความหมายตรง ความหมายแฝง

Treesukol (2007 : 158-177) กล่าวว่า อัจฉริยะภาษาซึ่งมนุษย์ใช้ในการสื่อสารแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การแสดงท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า การติดต่อสื่อสารด้วยสายตา
 2. การนำเสนอตนเองหรือการแสดงออกของบุคคล เช่น การสัมผัส เสื้อผ้าและการแต่งกาย ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกและการแสดงออก กาลภาษา
 3. ปริภาษา เช่น คุณลักษณะของเสียง เสียงซึ่งไม่ใช่ถ้อยคำแต่สามารถสื่อความหมายได้ การเว้นระยะการพูดหรือการนิ่งเงียบ เสียงหรือถ้อยคำซึ่งทำให้สิ่งที่พูดฟังแล้วไม่ราบรื่น
 4. การจัดสภาพแวดล้อมรอบตัว เช่น เทศภาษา อุดมภูมิ แสงสว่างหรือแสงไฟและสี
- ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทน โดยวิเคราะห์ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายการสารคดี ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่ศึกษารายการสารคดีในหลาย ๆ ด้าน เช่น วิทยานิพนธ์ของ Monkham (2001) เรื่อง “วิธีการนำเสนอเชิงละครในรายการสารคดีท่องเที่ยวทางโทรทัศน์” ซึ่งให้เห็นว่ารายการ “บันทึกปลายฟ้า” เป็นสารคดีท่องเที่ยวที่มีการดำเนินเรื่องด้วยวิธีการนำเสนอเชิงละคร บทความของ Chanvisatlak (2016) เรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนในรายการสารคดีโทรทัศน์ไทย” เป็นการศึกษาทิศทางและกระบวนการคัดเลือกเนื้อหา ทั้งในด้านปริมาณ และประเภทเนื้อหา ของการนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนที่อยู่ในรายการประเภทสารคดีทางโทรทัศน์ไทย

ส่วนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” ส่วนใหญ่ เป็นงานวิจัยในประเทศจีนที่ศึกษากลวิธีการเล่นเรื่องและการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ เช่น วิทยานิพนธ์ของ Wu (2019) เรื่อง “The Research of Narrative Strategy of A Bite of China Based on the Perspective of Cultural Communication” วิทยานิพนธ์ของ Yao (2019) เรื่อง “The Construction and Dissemination of National Cultural Image in TV Documentary Films — Take A Bite of China as an Individual Case” เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่ายังไม่มีการศึกษาความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” มาก่อน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาโครงสร้าง การเล่าเรื่องและกลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่อความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส”

ผลการศึกษา

รายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารจีน นำเสนอผ่านมุมมองของบุคคลธรรมดา ใช้อาหารเป็นสื่อกลาง สร้างภาพลักษณ์ให้ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมหลากหลายตามชนชาติและท้องถิ่นต่าง ๆ ลักษณะของคนจีนเป็นส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ รายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” มีการนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนผ่านโครงสร้าง การเล่าเรื่องที่แปลกใหม่และภาษาที่สร้างสรรค์ ผู้วิจัยแบ่งประเด็นในการศึกษาเป็น 2 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) โครงสร้างและการเล่าเรื่องของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” 2) กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างและการเล่าเรื่องของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส”

Bamrungthai (2002 : 44) กล่าวว่าการผลิตรายการสารคดีต้องมีการวางโครงเรื่องและเขียนบทบรรยาย ดังนั้นสารคดีจะมีส่วนประกอบเช่นเดียวกับความเรียงทั่วไป คือการเปิดเรื่อง เนื้อเรื่องและการปิดเรื่อง รายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” มีโครงสร้างสามส่วนนี้ครบถ้วนสมบูรณ์และยังมีอีกส่วนหนึ่งที่เพิ่มเติม นั่นคือส่วนเชื่อมโยง ซึ่งเป็นส่วนที่กล่าวถึงเนื้อหาสำคัญของตอนต่อไป ทั้ง 4 ส่วนประกอบนี้ถูกถ่ายทอดออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ในอีกด้านหนึ่ง การเล่าเรื่องที่เน้นการนำเสนอวิถีชีวิตของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” ถือเป็นจุดเด่นสำคัญในการดึงดูดความสนใจจากผู้ชมและการสร้างภาพจำให้คนจีนดูขยันและอดทน ทำให้ผู้ชมปรับเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อรายการสารคดีไปในทิศทางใหม่ จากที่เคยน่าเบื่อ ซ้ำซาก เต็มไปด้วยบทบรรยายที่ไร้ชีวิตชีวา กลายเป็นสาระความรู้ที่มากำกับกับความบันเทิงที่น่าสนใจและเข้าถึงง่าย

1.1 โครงสร้างของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส”

โครงสร้างของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” มีทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำเรื่อง เนื้อเรื่อง ส่วนท้าย และส่วนเชื่อมโยง

1.1.1 ส่วนนำเรื่อง เป็นส่วนนำเรื่องแบบสรุปประเด็น สรุปสาระสำคัญทั้งหมด เริ่มต้นจากเพลงเปิดรายการและโปสเตอร์การออกแบบโปสเตอร์ให้เหมาะสมขึ้นหนึ่งเป็นเหมือนทิวทัศน์ของจีนแสดงให้เห็นว่ารายการนี้จะให้ผู้ชมบริโภคทั้งวัฒนธรรมของอาหารพร้อมทั้งวัฒนธรรมของจีน ต่อมาเป็นการเปิดเรื่องที่กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมธรรมชาติของจีนส่งผลต่อวัตถุดิบอาหารจีน ตัวอย่างภาพและบทบรรยายดังนี้

Table 1 The content and sample images in the introduction of the documentary "A bite of China"

Content	Sample Images
(เสียงดนตรีประกอบเปิดรายการ) (00:00-00:53)* (Documentary's opening theme) (00:00-00:53)*	

บทบรรยายส่วนนำเรื่อง:

“จีนมีจำนวนประชากรมาก ทั้งยังมีทิวทัศน์ธรรมชาติหลากหลายที่สุดในโลก ที่ราบสูง ป่าเขา ทะเลสาบ ริมฝั่งทะเล ภูมิประเทศและภูมิอากาศเช่นนี้เป็นตัวปกป้องรักษาให้จีนกลายเป็นประเทศที่มีวัตถุดิบทางอาหารแบบที่ประเทศอื่นไม่มี พวกเขาเก็บ คัดเลือก ขุด จับ เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบตามธรรมชาติ เราจะตามไปดูเรื่องราวเบื้องหลังความอร่อยระหว่างคนและธรรมชาติครับ” (00:58-01:52)

Prologue:

“China has a large population and the richest and most varied natural landscapes in the world - plateaus, forest, lakes, and coast lines. These various geographical features and climate conditions have helped to form and preserve widely different species. No other country has so many potential food sources as China. By collecting, fetching, digging, hunting, and fishing, people have acquired abundant gifts from nature. Traveling through the four seasons, we'll discover a story about nature and the people behind delicious Chinese foods.” (00:58-01:52)

* ช่วงเวลาตามนาฬิกาจริงในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” พากย์ภาษาไทย ตอนที่ 1 ในแพลตฟอร์ม Bilibili

* ช่วงเวลาตามนาฬิกาจริงในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” พากย์ภาษาไทย ตอนที่ 1 ในแพลตฟอร์ม Bilibili

1.1.2 เนื้อเรื่อง นำเสนอเนื้อหาโดยจัดประเด็นหรือกำหนดกลุ่มเรื่อง เล่าเรื่องเกี่ยวกับอาหารและวิถีชีวิตของคนจีนผ่านบุคคลทั่วไปที่อาศัยอยู่ต่างถิ่นในประเทศจีน ได้แก่ 单珍卓玛 (Dānzhēn Zhuōmǎ) เด็กเก็บเห็ดสนที่เชียงการีล่า มณฑลยูนนาน 老包 (Lǎo Bāo) เจ้าของสวนไม้ไผ่ที่มณฑลเจ้อเจียง 阿亮 (Ā Liàng) คนทำหน่อไม้ดองที่มณฑลกวางสี 老黄 (Lǎo Huáng) คนต้มเกลือและหมักขาหมูที่ต้าหลี่ มณฑลยูนนาน 圣武 (Shèngwǔ) กับ 茂荣 (Màoróng) พี่น้องซูดรากบัวที่มณฑลหูเป่ย์ 石宝柱 (Shí Bǎozhù) คนจับปลาที่มณฑลจี๋หลิน และ 林红旗 (Lín Hóngqí) ใต้กังเรือที่มณฑลไห่หนาน โดยงานสารคดีนั้นเป็นงานที่มีพื้นฐานอยู่บนความเป็นจริง ดังนั้นการนำเสนอชีวิตของคนที่มีอยู่จริงและใกล้ชิดกับผู้ชมเป็นจุดที่จะเพิ่มความน่าสนใจ ความน่าเชื่อถือและก่อให้เกิดอารมณ์ร่วมได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตาม รายการสารคดีไม่ใช่วิดีโอที่ถ่ายโดยกล้องวงจรปิด แต่เป็นรายการที่ผลิตรายการผ่านการคัดเลือกและจัดวางเนื้อหา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าคนจีนดังกล่าวที่ปรากฏในรายการต่างมีลักษณะเป็นตัวละคร อีกทั้งยังเป็นตัวละครที่ขยันและอดทน ซึ่งจะกล่าวถึงในประเด็นการเล่าเรื่องต่อไป ส่วนรายละเอียดของเนื้อเรื่องแสดงในตารางต่อไปนี้

Table 2 The content and sample images in the story of the documentary "A bite of China"

Content	Subject Profile	Sample Images
<p>การดำเนินเรื่อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเก็บเห็ดสนตามป่าของชาวทิเบต <p>单珍卓玛 (Dānzhēn Zhuōmǎ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการกินเห็ดสน <p>Narration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Danzhen Zhuoma, a Tibetan, and her matsutake-collecting activities in the forest. - How to consume matsutake 	<p>สถานที่ - มณฑลยูนนาน เชียงการีล่า</p> <p>บุคคล - 单珍卓玛 (Dānzhēn Zhuōmǎ)</p> <p>เรื่องเล่า - เก็บเห็ดสน</p> <ul style="list-style-type: none"> - Place: Yunnan, Shangri-La - Person: Danzhen Zhuoma - Narration: Collecting matsutake 	
<p>การดำเนินเรื่อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการหา ขุด และเก็บหน่อไม้ของ <p>老包 (Lǎo Bāo)</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการกินหน่อไม้ของแถบเจ้อเจียง <p>Narration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lao Bao's bamboo shoots searching, digging, and collecting - How to consume bamboo shoots in Zhejiang 	<p>สถานที่ - มณฑลเจ้อเจียง</p> <p>บุคคล - 老包 (Lǎo Bāo)</p> <p>เรื่องเล่า - ขุดหน่อไม้</p> <ul style="list-style-type: none"> - Place: Zhejiang - Person: Lao Bao - Narration: Digging bamboo 	

Table 2 The content and sample images in the story of the documentary "A bite of China" (Cont.)

Content	Subject Profile	Sample Images
<p>การดำเนินเรื่อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเก็บและทำหน่อไม้ดองของ 阿亮 (Ā Liàng) - อาหารกว้างสี่ที่ใช้หน่อไม้ดองเป็นวัตถุดิบ <p>Narration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A Liang's sour bamboo shoot collecting and processing - Guangxi's foods consisting of sour bamboo shoot as an ingredient 	<p>สถานที่ - มณฑลกว่างซี</p> <p>บุคคล - 阿亮 (Ā Liàng)</p> <p>เรื่องเล่า - เก็บหน่อไม้หวาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - Place: Guangxi - Person: A Liang - Narration: Collecting sour bamboo shoots 	
<p>การดำเนินเรื่อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการต้มเกลือและหมักขาหมู - อาหารที่ทำด้วยขาหมูหมัก <p>Narration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salt processing and ham fermenting - Foods consisting of fermented ham 	<p>สถานที่ - มณฑลยูนนาน ต้าหลี่</p> <p>บุคคล - 老黄 (Lǎo Huáng)</p> <p>เรื่องเล่า - ต้มเกลือ หมักขาหมู</p> <ul style="list-style-type: none"> - Place: Yunnan, Dali - Person: Lao Huang - Narration: Salt processing, ham fermenting 	
<p>การดำเนินเรื่อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชีวิตการขุดรากบัวของสองพี่น้อง 圣武 (Shèngwǔ) กับ 茂荣 (Màoróng) - อาหารการกินรากบัว <p>Narration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Life of lotus root digging of siblings - Shengwu and Maorong - How to consume lotus roots 	<p>สถานที่ - มณฑลหูเป่ย์</p> <p>บุคคล - 圣武 (Shèngwǔ) กับ 茂荣 (Màoróng)</p> <p>เรื่องเล่า - ขุดรากบัว</p> <ul style="list-style-type: none"> - Place: Hubei - Person: Shengwu and Maorong - Narration: Digging lotus root 	

Table 2 The content and sample images in the story of the documentary "A bite of China" (Cont.)

Content	Subject Profile	Sample Images
<p>การดำเนินเรื่อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจับปลาใต้น้ำแข็งและวิถีชีวิตของ 石宝柱 (Shí Bǎozhù) ผู้นำกลุ่มของชาวประมง - อาหารที่ทำด้วยปลาและวัฒนธรรมการกินปลา <p>Narration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Under iced lake fishing and a way of life of Shi Baozhu, a fisherman chief - Fish-based food and fish consumption culture 	<p>สถานที่ - มณฑลจี๋หลิน</p> <p>บุคคล - 石宝柱 (Shí Bǎozhù)</p> <p>เรื่องเล่า - จับปลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - Place: Jilin - Person: Shi Baozhu - Narration: Fishing on the icy lake 	
<p>การดำเนินเรื่อง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวการจับปลาที่ทะเลของไต๋กั้งเรือ 林红旗 (Lín Hóngqí) - อาหารทะเล อาหารของชาวประมงบนเรือ <p>Narration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sea fishing story of Captain Lin Hongqi - Seafood and abroad fisherman's foods 	<p>สถานที่ - มณฑลไห่หนาน</p> <p>บุคคล - 林红旗 (Lín Hóngqí)</p> <p>เรื่องเล่า - จับปลาในทะเล</p> <ul style="list-style-type: none"> - Place: Hainan - Person: Lin Hongqi - Narration: Fishing on the sea 	

1.1.3 ส่วนท้าย เป็นการจบแบบสรุปความ จบด้วยการสรุปประเด็นสำคัญอีกครั้งโดยโยงถึงส่วนนำในตอนต้นด้วย กล่าวถึงชีวิตของคนที่ยากในรายการยังคงดำเนินอยู่ต่อไป ทุกคนควรขอบคุณทั้งคนและธรรมชาติที่ทำให้ได้ชิมอาหารอร่อย และรักษาภูมิแห่งธรรมชาติ ส่วนท้ายนี้ได้ทำหน้าที่สรุปและอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างคน อาหาร และธรรมชาติ ทำให้ผู้ชมประทับใจและเกิดความตระหนัก จนกระทั่งเกิดการปฏิบัติตาม เช่น หวงแหวนอาหาร รักษาธรรมชาติและเคารพคนที่ขยันทำงานเลี้ยงชีพ ฯลฯ รายละเอียดของส่วนท้ายแสดงใน Table 3

Table 3 The content and sample images in the end of the documentary "A bite of China"

Content	Sample Images
<p>บทบรรยายส่วนท้าย:</p> <p>“ฤดูเก็บเห็ดตสนช่วงสองเดือน 卓玛 (Zhuōmǎ) กับแม่ได้เงินมา 5,000 หยวน รายได้นี้เป็นสิ่งตอบแทนความเหนื่อยยากของพวกเขา ตกค่ำ 圣武 (Shèngwǔ) นำเรือเขามัง นำกระสอบมาคลุมรากบัวที่พวกเขาเก็บได้ในวันนี้ วันแรกของปี 石宝柱 (Shí Bǎozhù) นำไปบนน้ำแข็ง*ในทะเลสาบปล่อยลูกปลาจำนวน 250,000 กิโลลงไปในทะเลสาบ เพื่อเผื่อรอสิ่งตอบแทนที่จะมาอีก 5 ปีข้างหน้า และเมื่อเรากำลังลิ้มรสอาหารแสนอร่อย เราควรจะนึกขอบใจบุคคลซึ่งใช้แรงงานแลกมันมา รวมทั้งความเมตตากรุณาของธรรมชาติแก่มนุษย์ ผู้รักษากฎแห่งธรรมชาติ” (47:33-48:41)</p> <p>Prologue:</p> <p>“Zhuoma and her mother earned 5000 yuan in the matsutake harvest season. Their hard work paid off. In the evening, Shengwu pulls the boat ashore. He is going to cover today's harvest with a top. Shi comes to the ice covered lake on the Lunar New Year's Day. 250,000 kilos of baby fish will be put into the lake at spring. He is looking forward to another great harvest. When we enjoy delicacies, we should appreciate the people who make it happen through their hard work and their wisdom. Nature tends to be generous and forthcoming with her rewards for man.” (47:33-48:41)</p>	

1.1.4 ส่วนเชื่อมโยง เป็นการเชื่อมโยงระหว่างตอน การแสดงเนื้อหาสำคัญของตอนต่อไป ทำให้รายการสารคดีมีความเกี่ยวพันกัน ดึงดูดให้ผู้ชมติดตามรายการสารคดีนี้ต่อไป รายละเอียดส่วนเชื่อมโยงแสดงใน Table 4

Table 4 The content and sample images in the link of the documentary "A bite of China"

Content	Sample Images
<p>บทบรรยายส่วนเชื่อมโยง:</p> <p>“ธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ชาวจีนที่ใช้ชีวิตอยู่ต่างถิ่นฐานได้เสพสุขกับอาหารที่แตกต่างกันออกไป การได้ลิ้มรสอาหารที่เปลี่ยนไปในแต่ละฤดูกาล ทำให้ชาวจีนมีความสุขภาพแข็งแรงเต็มไปด้วยรสชาติแห่งชีวิต ” (48:43-49:11)</p> <p>Prologue:</p> <p>“The ever-changing nature allows Chinese people living in different areas to enjoy a variety of foods. Consuming seasonal foods helps them stay healthy and indulge in the full flavors of life.”</p>	

(เสียงดนตรีประกอบปิดรายการ) (49:12-50:04)

(Documentary's ending theme) (49:12-50:04)

* ภาพประกอบคือ ผู้ชาย (Shí Bǎozhù) เดินนำไปบนน้ำแข็ง

1.2 การเล่าเรื่องของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส”

Lohitkul (1996 : 38-40) หนึ่งในนักเขียนบทสารคดีชั้นนำของเมืองไทยเคยกล่าวว่า สิ่งที่ดีสุดให้ผู้ชมเฝ้าติดตามละครโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง คือการชมละครนั้นสามารถให้ได้ทั้งความสุข ความทุกข์ ความรัก ความเหงา ความเศร้า ความตื่นเต้น ความพิศวง ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องราวของ “อารมณ์” ดังนั้นในงานสารคดีที่เป็นการนำเสนอความจริงอย่างสร้างสรรค์นั้น ต้องหาส่วนผสมที่ลงตัวระหว่างข้อเท็จจริง กับการสร้างสรรค์วิธีการนำเสนอ ซึ่งก็คือการนำเอาวิธีการเล่าเรื่องในงานละครมาใช้ในงานสารคดีนั่นเอง ตามแนวคิดการเล่าเรื่อง งานละครกับรายการสารคดีเป็นงานด้านนิเทศศาสตร์เหมือนกัน ผู้วิจัยพบว่าในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” มีการนำเสนอเนื้อหาโดยประยุกต์ใช้การเล่าเรื่อง มีการวางแก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ดนตรี ฉากและสถานที่เพื่อสร้างความประทับใจและดึงดูดความสนใจของผู้ชม นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ชมเข้าใจความคิด ความรู้สึกและเกิดอารมณ์ร่วมกับคนจีนในสารคดีได้ง่าย โดยเฉพาะเมื่อนำเสนอและตอกย้ำความขยันและความอดทนของคนจีน ในบทความนี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเรื่องราวของ 林红旗 (Lín Hóngqí) ซึ่งเป็นไต๋กั้งเรือที่มณฑลไห่หนานมาอธิบายการเล่าเรื่องในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 แก่นเรื่อง เรื่องราวของ 林红旗 (Lín Hóngqí) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการจับปลาในทะเล นอกจากนำเสนออาหารทะเลแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นว่าความกล้าหาญ ความขยัน ความอดทนและความรับผิดชอบเป็นบุคลิกภาพที่ทำให้ตนเองบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จได้ ดังที่ 林红旗 (Lín Hóngqí) กล่าวในรายการว่า “ธรรมชาติไม่เอื้อต่อความปรารถนาของคน ทุกอย่างต้องพึ่งตนเอง”

1.2.2 โครงเรื่อง เรื่องราวของ 林红旗 (Lín Hóngqí) มีโครงเรื่องที่ไม่ซับซ้อน ใช้การบรรยายถึงชีวิตการออกเรือจับปลาในกลางทะเลของ 林红旗 (Lín Hóngqí) มาเป็นตัวดำเนินเรื่อง โดยอาศัยโชคชะตาในการจับปลามาผูกปมในการดำเนินเรื่อง

1. เปิดเรื่อง 林红旗 (Lín Hóngqí) เตรียมพร้อมและออกเรือ
2. การผูกปม มีลูกเรือ 20 คนอยู่บนเรือ 林红旗 (Lín Hóngqí) ต้องรับผิดชอบรายได้ของลูกเรือทั้งหมด แต่จำนวนปลาในทะเลน้อยลงทุกปีทำให้ 林红旗 (Lín Hóngqí) ต้องเผชิญความเสี่ยงมากขึ้น
3. จุดสูงสุด จับปลาครั้งแรก ใช้เวลาลงอวนสองชั่วโมง แต่ตาข่ายที่สาวขึ้นมากลับว่างเปล่าซึ่งทำให้ 林红旗 (Lín Hóngqí) กัดฟัน เพราะถ้ายังจับปลาไม่ได้ อีกครึ่งเดือนเขาก็ต้องมีค่าจ้างให้กับลูกเรือ และการจับปลาในน้ำลึกมีต้นทุนสูงซึ่งปีนี้ 林红旗 (Lín Hóngqí) ออกเรือสองครั้ง ขาดทุนไปหลายหมื่นแล้ว ทุกอย่างส่งผลให้ 林红旗 (Lín Hóngqí) ถึงจุดที่เครียดและกดดันที่สุด
4. จุดคลี่คลาย จับปลาครั้งที่สอง 林红旗 (Lín Hóngqí) ได้ทำหน้าที่ของไต๋กั้งเรือสำเร็จ ซึ่งก็คือชี้จุดฝูงปลาได้ถูกต้องจึงจับปลาได้เป็นจำนวนมาก ทุกคนบนเรือหายเครียดและมีความสุข
5. ปิดเรื่อง ฉลองการจับปลาสำเร็จด้วยการกินอาหารทะเลและเข้าฝั่งพักเป็นเวลาสั้น ๆ

1.2.3 ตัวละคร ตัวละครเอกเป็น 林红旗 (Lín Hóngqí) ไต๋กั้งเรือที่มณฑลไห่หนาน เป็นผู้ชายวัยกลางคนที่กล้าหาญ ขยัน อดทนและมีความรับผิดชอบ เขากล้าที่จะลงทุนออกเรือจับปลาเพื่อเลี้ยงชีพ ทำงานและใช้ชีวิตบนเรืออย่างขยันและอดทน มีความรับผิดชอบต่อลูกเรือ เป็นคนพยายามต่อสู้กับชีวิต ไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ สุดท้ายก็ได้บรรลุเป้าหมาย ตัวละครอีกกลุ่มหนึ่งก็คือลูกเรือของ 林红旗 (Lín Hóngqí) พวกเขาเป็นคนที่ขยัน อดทนและกล้าเสี่ยง โดยเห็นได้จากสภาพการกิน การอยู่และการทำงานบนเรือของพวกเขา

1.2.4 ดนตรี ดนตรีที่ประกอบในการนำเสนอเรื่องราวของ 林红旗 (Lín Hóngqí) มีความน่าสนใจ ผู้ผลิตตั้งใจเลือกดนตรีมาประกอบเพื่อให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วม เช่น เมื่อถึงฉากจับปลาจะเป็นดนตรีซิมโฟนีที่ฟังแล้วมีพลังและสื่อถึงการเคลื่อนไหวของการจับปลา เมื่อจับปลาไม่ได้ ดนตรีที่ช้าและสื่อถึงความรู้สึกกังวล ผิดหวังและโศกเศร้าก็ดังขึ้น

1.2.5 ฉากและสถานที่ ฉากในเรื่องราวของ 林红旗 (Lín Hóngqí) เป็นฉากการใช้ชีวิตบนเรือในกลางทะเล สภาพความเป็นอยู่และการทำงานยากลำบาก ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงความขยันและความอดทนของทั้ง ไต๋กั้งเรือและลูกเรือ

องค์ประกอบดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง แต่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในรายการสารคดี ซึ่งได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี พิสูจน์ได้จากเรตติ้งของรายการ จากการวิเคราะห์ทั้งโครงสร้างและการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยสังเกตเห็นได้ว่าตัวละครเอกแต่ละตัวมีลักษณะหลายอย่าง แต่ลักษณะที่ตัวละครทุกตัวมีก็คือความขยันและความอดทน ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส”

2. กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส”

กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” มี 2 ประเภท ได้แก่ วจนภาษาและอวจนภาษา การใช้วจนภาษาและอวจนภาษาในการสื่อความขยันและความอดทนของคนจีนมีความสัมพันธ์กัน โดยเห็นได้จากมีการใช้วจนภาษาและอวจนภาษาพร้อมกัน กล่าวคือการใช้คำเสียงเน้นคำพูดที่มีความหมายสื่อถึงความลำบากใน บทบรรยาย และมีการใช้อวจนภาษาแทนวจนภาษา โดยใช้ภาพใบหน้าของคนจีนที่เต็มไปด้วยเหงื่อ ทำหน้าที่แทนคำพูด อย่างไรก็ตาม ในบทความนี้ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของวจนภาษาและอวจนภาษา แต่เป็นการศึกษาวิธีการนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนโดยแบ่งแยกวจนภาษาและอวจนภาษาเป็นสองประเด็น เพื่ออธิบายได้อย่างชัดเจน ไม่ซับซ้อน

2.1 กลวิธีทางวจนภาษา พบว่ามีการเลือกใช้คำศัพท์และการใช้บุคลาธิษฐานในการนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีน รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 การเลือกใช้คำศัพท์ ในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” มักจะเลือกใช้คำนาม คำกริยาหรือคำวิเศษณ์ที่สื่อถึงความยากลำบากของการได้วัตถุดิบอาหารจากธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่าคนจีนอดทน ไม่กลัวลำบาก ขยันทำงาน เพื่อนำรายได้ไปเลี้ยงชีพและสร้างครอบครัว

2.1.1.1 การเลือกใช้คำนาม เลือกใช้คำนามที่สื่อความหมายโดยตรงและโดยอ้อมกับความขยันและความอดทน

ตัวอย่าง

(1) ผู้นำของชาวจีนธรรมชาติมาให้ ความพยายาม และโซคนาม่าซึ่งสิ่งที 卓玛 (Zhuōmǎ) คาดหวัง (08:44-08:50)

(2) 卓玛 (Zhuōmǎ) กับแม่ได้เงินมา 5,000 หยวน รายได้นี้เป็นสิ่งตอบแทน ความเหนื่อยยาก ของพวกเขา (47:36-47:43)

(3) การขุดรากบัวต้องอาศัย ความอดทน และเทคนิค ถึงจะได้รากบัวที่สวยงาม (24:06-24:13)

ในตัวอย่างที่ 1 และ 2 ความพยายามและความเหนื่อยยากเป็นคำนามที่สื่อความโดยอ้อม ไม่ได้พูดถึงคนจีนขยันและอดทน แต่ใช้คำที่แสดงถึงความยากลำบากของงาน ทำให้ผู้ชมสามารถตีความด้วยตนเองว่าคนจีนที่ทำงานลักษณะนี้ได้ต้องเป็นคนขยันและอดทนแน่นอน ส่วนตัวอย่างที่ 3 เป็นการสื่อความหมายโดยตรง

2.1.1.2 การใช้คำกริยา ผู้ผลิตรายการตั้งใจเลือกใช้คำกริยาที่เป็นคำซ้อนเพื่อเน้นย้ำความหมาย ความยากและความซับซ้อนของการทำงาน

ตัวอย่าง

(4) พวกเขาเก็บ คัดเลือก ขุด จับ เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบตามธรรมชาติ (01:29-01:39)

(5) 卓玛 (Zhuōmǎ) กับแม่กำลัง เสาะหา วัตถุดิบชั้นเลิศ (02:25-02:28)

ในตัวอย่างดังกล่าว ตามคำนิยามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 “คัดเลือก” มีหมายความว่าเลือกเอาที่ต้องการไว้ คัดเอาที่ไม่ต้องการออก “เสาะหา” หมายถึง ไปในที่ต่าง ๆ เพื่อให้พบสิ่งใหม่หรือสิ่งที่หายาก ในต้นฉบับของรายการสารคดี “คัดเลือก” แปลจาก “捡拾” (jiǎnshí) “เสาะหา” แปลจาก “寻找” (xúnzhǎo) ทั้งคำไทยและคำจีนต่างเลือกใช้คำที่เป็นโครงสร้างคำซ้อน สะท้อนให้เห็นว่าการได้มาซึ่งวัตถุดิบจากธรรมชาติไม่ใช่เรื่องง่าย และคนจีนที่เป็นประธานของคำกริยาพวกนี้ย่อมเป็นคนขยันทำงาน อดทนไม่กลัวความลำบาก

2.1.1.3 การใช้คำวิเศษณ์ ในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” มีการเลือกใช้คำวิเศษณ์หลากหลายชนิดเพื่อนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีน ได้แก่

1. การใช้ลักษณะวิเศษณ์ ลักษณะวิเศษณ์เป็นคำวิเศษณ์ที่บอกลักษณะต่าง ๆ เช่น บอกชนิด บอกความรู้สึก เป็นต้น ลักษณะวิเศษณ์ที่ถูกเลือกใช้รายการสารคดี มักจะเป็นคำที่บอกความเหนื่อยยากในการทำงาน หรือบรรยายสภาพแวดล้อม เช่น อากาศ สถานที่ต่าง ๆ

ตัวอย่าง

(6) 圣武 (Shèngwǔ) กับ 茂荣 (Màoróng) สองพี่น้องทุกปีเมื่อน้ำลดลง พวกเขาจะพากันมาที่นี่เพื่อเริ่มงาน อันทรหด (22:32-22:43)

- (7) รายได้อันงามทำให้ 茂荣 (Màoróng) กับ 圣武 (Shèngwǔ) ยอมทำงานแสนเหนื่อยงานนี้ เพราะพวกเขารู้ว่า ยิ่งงานหนักเท่าไร ค่าตอบแทนก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น (26:18-26:29)
- (8) ตีสามที่นี้ก็จะกลายเป็นหมู่บ้านร้าง ชาวทิเบตที่บินเขาได้ก็จะพากันออกไปหาเห็ดพิเศษชนิดนี้ (03:47-03:56)
- (9) ปีที่เหนื่อยยากผ่านไปอีกปีแล้ว (37:57-38:01)
- (10) อากาศที่เย็นยะเยือกแต่แห้งผากทำให้น้ำในทะเลสาบน้ำจืด 郭尔罗斯 (Guō'ěrLuó'sī) แข็งเป็นน้ำแข็ง (29:18-29:27)

ในตัวอย่างที่ 6 และ 7 圣武 (Shèngwǔ) กับ 茂荣 (Màoróng) เป็นพี่น้องที่ซูดรากบัวในมณฑลหูเป่ย์ การทำงานของพวกเขาทั้งเหนื่อยและลำบาก เพราะต้องเดินในโคลนตมและใช้มือซูดรากบัวขึ้น แต่พวกเขายอมทำงานนี้ทุกปีเพื่อมีรายได้เลี้ยงชีพและสร้างครอบครัว ไม่ว่างานจะหนักขนาดไหน ก็ขยันและอดทนทำไป ส่วนในตัวอย่างที่ 8 ชาวทิเบตที่เก็บเห็ดสนก็เช่นเดียวกัน ต้องตื่นตั้งแต่เช้าและเข้าป่าหาเห็ด เพียงคำว่า “ร้าง” คำเดียวก็สามารถสร้างจินตนาการให้ผู้ชมได้เห็นภาพที่ชาวทิเบตทั้งหมู่บ้านขยันเก็บเห็ด และตัวอย่างที่ 9 และ 10 มีการใช้คำลักษณะวิเศษณ์บรรยายถึงสภาพแวดล้อมการทำงานที่เลวร้าย ชาวประมงต้องมีความอดทนในการทำงานภายใต้สภาพแวดล้อมเช่นนี้

2. การใช้กาลวิเศษณ์ กาลวิเศษณ์เป็นคำวิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า สาย อดีต เป็นต้น รายการสารคดีมีการใช้กาลวิเศษณ์ระบุเวลาการทำงานของคนจีน ซึ่งเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่สะท้อนความขยันและความอดทนของคนจีน

ตัวอย่าง

(11) รุ่งเช้าตีสี่ ชาวประมงแถบทะเลสาบ 查干 (CháGàn) ออกเดินทางสามเสื่อนวม รองเท้าบูท หมวกขนสุนัขจิ้งจอก แล้วก็รุดเดินทางไปยังจุดหมาย เท้าเหยียบลงไปไม่ใช่พื้นดินแต่เป็นน้ำแข็ง ที่คนเดินทางกลัวที่สุดคือเจอรอยแตกของน้ำแข็ง ถ้ามีคนหรือม้าเหยียบย่างลงไปตกไปในน้ำอาจสังเวยด้วยชีวิต (30:32-31:09)

3. การใช้สถานวิเศษณ์ สถานวิเศษณ์เป็นคำวิเศษณ์บอกสถานที่ ซึ่งผู้ผลิตเลือกใช้สถานวิเศษณ์เพื่อแสดงสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไกลจากพื้นที่ที่ใช้ชีวิตปกติของคน สะท้อนความยากลำบากในการทำงาน คนจีนที่ทำงานในสถานที่เหล่านี้จึงต้องมีความอดทนสูง

ตัวอย่าง

(12) นับเป็นสิ่งล้ำค่าในดินแดนไกลไร้ผู้คน (03:28-03:33)

ตัวอย่างที่ 12 มาจากเรื่องราวการเก็บเห็ดสนของ 单珍卓玛 (Dānzhēn Zhuōmǎ) เห็ดสนที่ 卓玛 (Zhuōmǎ) กับแม่ตามหาอยู่ใน “ดินแดนไกลไร้ผู้คน” แต่ทั้ง 卓玛 (Zhuōmǎ) และแม่ รวมถึงชาวทิเบตทั้งหมู่บ้านก็ยังปีนเขาเพื่อไปเก็บเห็ดสนมาแลกเปลี่ยนเงินเลี้ยงชีวิตเหมือนทุก ๆ ปีที่ทำ สิ่งที่ช่วยให้หาเห็ดเจอไม่ใช่เพียงโชคชะตาเท่านั้น ยังต้องอาศัยความขยันและความอดทนของพวกเขาด้วย

4. การใช้ประมาณวิเศษณ์ ประมาณวิเศษณ์เป็นคำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือปริมาณ เช่น หนึ่ง สอง สาม น้อย บ่อย ต่าง บ้าง เป็นต้น ประมาณวิเศษณ์ที่ถูกเลือกมาใช้ในรายการสารคดีนี้ส่วนใหญ่เป็นความยาวของระยะทาง ความยาวนานของเวลา และความถี่ในการทำงาน

ตัวอย่าง

(13) ออกจากหมู่บ้าน แม่ลูกสองคนพากันเดินไปเป็นระยะทางยี่สิบกิโลเมตร (04:09-04:15)

(14) หนึ่งวันผ่านไป เวลาสิบสองชั่วโมงที่ 卓玛 (Zhuōmǎ) กับแม่เดินขึ้นเขาแลกเปลี่ยนเงินได้เพียงเล็กน้อย (07:19-07:26)

(15) ทะเลสาบในอำเภอ 嘉鱼 (JiāYú) มีคนซูดบัวประมาณสามร้อยคน ทำงานทุกวันตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นยังตก ภาพที่เราเห็นอยู่ตรงหน้านั้นกลับมาใช้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าอีกทุกปี (28:44-28:59)

5. การใช้ประติวิเศษณ์ ประติวิเศษณ์เป็นคำวิเศษณ์ที่แสดงความรู้สึกหรือไม่ยอมรับ เช่น ไม่ ไม่ใช่ มิ มีใช่ เป็นต้น การใช้ประติวิเศษณ์ในรายการสารคดี เป็นการเน้นย้ำความยากลำบากของการทำงานและความอดทนของคนจีน

ตัวอย่าง

(16) การจะเดินตามรอยเท้าของ 单珍卓玛 (Dānzhēn Zhuōmǎ) ไม่ใช่เรื่องง่ายสักนิด (02:12-02:17)

(17) การหมักชาหมูใช้เวลามานานมาก ไม่ใช่แค่วันสองวัน จะต้องหมักเดือนกว่าจึงจะเอามาแขวน (20:08-20:15)

(18) การจะขุดขึ้นมาไม่ใช่เรื่องง่ายเลย (23:08-23:11)

ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากของการเดินป่าหาเห็ดสน การหมักชาหมูและการขุดรากบัว เลือกใช้ประติเสณวิเศษณ์เพื่อเน้นว่างานพวกนี้เป็นงานยาก ต้องเป็นคนที่ม่ประสบการณ์และขยันอดทนจึงจะทำได้

2.1.2 การใช้บุคลาธิษฐาน ในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” พบการใช้บุคลาธิษฐานที่สามารถสะท้อนความขยันและความอดทน

ตัวอย่าง

(19) เห็ดสนคุณภาพดีมักซ่อนอยู่ที่พื้นดิน (04:30-04:34)

ในตัวอย่างที่ 19 มีการใช้บุคลาธิษฐานคือเปรียบเทียบเห็ดสนเป็นเหมือนคน เพราะคำว่า “ซ่อน” เป็นคำกริยาที่ใช้กับคน มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ว่า ปิดมิดไม่ให้เห็น หลบไว้ในที่ลับตา การเปรียบเทียบนี้ทำให้ผู้ชมเข้าใจความลำบากในการเสาะหาเห็ดสนและเพิ่มความบันเทิงให้กับรายการสารคดี

2.2 กลวิธีทางอวัจนภาษา พบว่ามีการใช้ภาพและการใช้เสียงในการนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 การใช้ภาพ เนื่องจากรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” นำเสนอโดยถ่ายออกมาเป็นวิดีโอที่มีภาพเคลื่อนไหว กลวิธีที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือการใช้ภาพ ภาพที่ใช้ในการนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนจำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ภาพลักษณะภายนอกของบุคคล ภาพการกระทำของบุคคล และภาพสภาพแวดล้อม

2.2.1.1 ภาพลักษณะภายนอกของบุคคล คนจีนที่ปรากฏในรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารส” มีลักษณะภายนอกหลายอย่างที่สะท้อนถึงความขยันและความอดทน ตัวอย่างเช่น

Figure 1 树江 (Shùjiāng)

Figure 2 茂荣 (Màoróng)

Figure 3 fisherman on the lake

(Source: A Bite of China ep1 natural ingredients, 2023)

คนใน Figure 1 เป็นลูกชายของคนทำชาหมูหมัก ทั้งพ่อและลูกเป็นคนที่ม่ผิวสีเข้ม ซึ่งเป็นผลที่ได้มาจากการทำงานกลางแจ้ง สัมผัสกับลมและแสงแดดบ่อยครั้ง ส่วน Figure 2 เป็นการชุมนุมกลุ่มลงเข้าใกล้ใบหน้าที่เต็มไปด้วยน้ำเหงื่อของคนจีนขุดรากบัว แสดงให้เห็นว่ารายการสารคดีตั้งใจนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีน แม้เป็นรายการสารคดีอาหาร ตัวอย่าง Figure 3 เป็นภาพที่มองเห็นการแต่งกายของชาวประมงแถบทะเลสาบ 查干 (Chágàn) จะเห็นว่าใส่เสื้อหนาๆ ทำให้ผู้ชมนึกถึงอากาศที่หนาวจัด แต่พวกเขายังต้องจับปลาจากใต้น้ำแข็ง หากไม่มีความขยันและความอดทน ก็ไม่สามารถทำงานนี้ได้สำเร็จ

2.2.1.2 ภาพการกระทำของบุคคล เป็นการถ่ายภาพการกระทำของคนจีนเพื่อให้ผู้ชมได้เห็นชีวิตการทำงานของคนจีน ในรายการอย่างตรงไปตรงมา ตัวอย่างเช่น

Figure 4 The crew caught fish

Figure 5 People rowed boats

Figure 6 People pulling lotus roots

(Source: A Bite of China ep1 natural ingredients, 2023)

ตัวอย่าง Figure 4 เกี่ยวกับการจับปลาในกลางทะเล คนในภาพเป็นลูกเรือที่กำลังลากปลาขึ้นเรือ ทุกคนมีความพยายามในการออกแรงทำงาน Figure 5 และ Figure 6 เป็นภาพการทำงานของคนขุดรากบัว คนขุดรากบัวต้องพายเรือเข้าไปทำงานในกลางทะเลสาบตั้งแต่เช้า เวลาทำงานต้องเดินในโคลนตม ขุดเองดึงเอง ไม่ว่าจะเป็ภาพของคนหลายคนหรือคนเดียว ต่างแสดงให้เห็นว่าคนจีนทุกคนเป็นคนขยันและอดทน

2.2.1.3 ภาพสภาพแวดล้อม เป็นการใชภาพสภาพแวดล้อมสื่อความลำบากของการทำงาน คนจีนต้องอดทนและขยันถึงจะสามารถทำงานเหล่านี้ได้ ตัวอย่างเช่น ภาพหิมะตกในฤดูจับปลาน้ำจืด ภาพห้องพักบนเรือของลูกเรือที่จับปลาในทะเล ภาพรุ่งเช้าที่ท้องฟ้าสีดํา ชาวประมงใส่เสื้อผ้าฝ้ายหนาและน้ั้รถม้าเดินทางบนน้ำแข็ง ตัวอย่างแสดงตามภาพต่อไปนี้

Figure 7 snows in fishing season

Figure 8 Ship's cabin for the crew

Figure 9 4 o'clock in the frozen lake

(Source: A Bite of China ep1 natural ingredients, 2023)

2.2.2 การใช้เสียง การใช้เสียงนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนมี 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การใช้เสียงพากย์และการใช้เสียงธรรมชาติ

2.2.2.1 เสียงพากย์ คำว่า “พากย์” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับปี พ.ศ. 2554 หมายถึงคำพูด ภาษาหรือคำกล่าวเรื่องราวเป็นทำนองเมื่อเวลาเล่นโขน เล่นหนัง ซึ่งในที่นี้หมายถึงหนังใหญ่หรือหนังตะลุง เสียงพากย์ในบท ความนี้หมายถึงการให้เสียงที่เป็นลักษณะ Narrator ซึ่งเป็นลักษณะของการบรรยายเรื่องราวหรือพรรณนาเรื่อง เล่าเรื่องประกอบภาพ (Philukphakwat, 2002: 9) รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **เสียงพากย์บุคคลในรายการสารคดี (น้ำเสียง)** เป็นเสียงพูดของคนจีนที่ปรากฏในรายการ ซึ่งแสดงให้เห็นความเหนื่อยของงาน ความขยัน ความอดทนของคนจีนและการแข่งขันระหว่างคนทำงานด้วยกัน

ตัวอย่าง

(20) “เดินประมาณกิโลหนึ่งถึงจะเจอเห็ดสนสักดอกหนึ่ง เฮ้อ” (02:46-02:50)

(21) “ถ้าไม่รีบเดินทาง คนอื่นก็ไปก่อน แล้วก็ไม่ได้อะไรเลย คนอื่นก็เก็บไปหมดแล้ว” (04:00-04:07)

(22) “แม่ไม่ค่อยนึกถึงสุขภาพ คิดจะหาเห็ดอย่างเดียว ฉันทก็ค่อนข้างเป็นห่วงว่า วันหนึ่งแม่จะเป็นลมตกเขาไป ตอนนีแมก็แก่มากแล้ว” (04:52-05:02)

ตัวอย่างเหล่านี้เป็นคำพูดของ 单珍卓玛 (Dānzhēn Zhuōmǎ) เมื่อเธอเดินในป่า น้ำเสียงของเธอเป็นเสียงเหนื่อยล้า มีคำอุทานประกอบด้วย แต่เธอไม่เคยหยุดเดิน ยังขยันหาเห็ดและทนความเหนื่อย ความลำบากอย่างที่แม่ของเธอทำมาตลอด

2. **เสียงพากย์บรรยาย (การเน้นเสียง)** เสียงพากย์บรรยายมีการเน้นเสียงตามช่วงต่าง ๆ ของวัจนภาษาที่ส่งผลต่อการนำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีน เช่น เน้นเสียงในคำนาม คำกริยาหรือคำวิเศษณ์ที่กล่าวในประเด็นกลวิธีทางวัจนภาษา

ตัวอย่าง

(23) การขุดรากบัวต้องอาศัยความอดทนและเทคนิค ถึงจะได้รากบัวที่สวยงาม (24:06-24:13)

(24) พวกเขาเก็บ คัดเลือก ขุด จับ เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบตามธรรมชาติ (01:29-01:39)

(25) ปีที่เหนื่อยยากผ่านไปอีกปีแล้ว (37:57-38:01)

2.2.2.2 เสียงธรรมชาติ มีการใช้เสียงแฉ่คชั้นต่าง ๆ เช่น เสียงขุดรากบัว เสียงเจาะรูบนน้ำแข็ง เสียงเดินในโคลนตม ฯลฯ เพื่อเน้นการกระทำของการทำงานที่ยากลำบากซึ่งต้องอาศัยความขยันและความอดทน ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกเหมือนเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าวด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความประทับใจมากเป็นพิเศษ

สรุปผลการศึกษา

กล่าวโดยสรุป รายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” มีการนำเสนอวัฒนธรรมอาหารจีนและวิถีชีวิตของคนจีนผ่านโครงสร้างและการเล่าเรื่องที่โดดเด่นและสร้างสรรค์ มีการวางน้ำหนักในการนำเสนอไปในด้าน “คน” มากกว่า “อาหาร” โครงสร้างของรายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” มี 4 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนนำเรื่อง เนื้อเรื่อง ส่วนท้ายและส่วนเชื่อมโยง โครงสร้างแบบนี้ช่วยให้การนำเสนอเป็นไปตามตรรกะ การเล่าเรื่องของรายการสารคดีจะเน้นนำเสนอชีวิตความเป็นอยู่ของคนจีนเป็นหลัก มีการวางแผนเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ดนตรี ฉากและสถานที่ ตัวละครทุกคนมีลักษณะร่วมที่เด่นที่สุดก็คือมีความขยันและความอดทน กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอความขยันและความอดทนของคนจีนมีทั้งด้านวัจนภาษาและด้านอวัจนภาษา ด้านวัจนภาษามีการเลือกใช้คำศัพท์กับการใช้บุคลาธิษฐาน ส่วนด้านอวัจนภาษามีการใช้ภาพกับการใช้เสียง รายการสารคดี “อาหารจีนโอซารัส” ตั้งใจนำเสนอและตอกย้ำความขยันและความอดทนให้เป็นลักษณะที่โดดเด่นของคนจีน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ทั้งคนจีนและประเทศจีน มีอิทธิพลในการครอบงำหรือกำหนดความคิดของคนจีน ความขยันและความอดทนถือเป็นคุณธรรมที่คนจีนยกย่องและปฏิบัติตามมาตั้งแต่โบราณ การนำเสนอลักษณะนี้ส่งผลให้ผู้ชมชาวจีนยังคงปฏิบัติตามดังเช่นคนจีนในรายการ อีกทั้งความขยันและอดทนนี้ยังถูกสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น หากพิจารณาจากประวัติศาสตร์ของประเทศจีน คงไม่ยากที่จะสังเกตว่า ลักษณะความขยันและความอดทนส่งผลต่อการปกครองของประเทศจีนด้วย ซึ่งแต่ละยุคสมัย คนจีนไม่ค่อยเรียกร้องสิทธิอะไรจากรัฐบาล เมื่อเจอสถานการณ์ที่เลวร้าย มักจะพยายามแก้ไขด้วยตนเอง พยายามทำตามหน้าที่ที่มีต่อประเทศชาติ ครอบครัวและนี่ถึงตนเองเป็นคนสุดท้าย เพราะถูกปลูกฝังให้เป็นคนขยัน อดทน พึ่งตนเอง ซึ่งนี่ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า ภาษามีอิทธิพลในการครอบงำหรือกำหนดความคิดของคน

References

- A Bite of China ep1 natural ingredients. (2023, April 6). Retrieved 15 August 2023, from <https://www.bilibili.tv/th/video/2048683842>. (In Thai)
- Bamrunghai, W. (2002). *Documentary Writing Strategies and Criticism*. Bangkok: Suviriyasan. (In Thai)
- Chanvisatlak, P. (2016). A Presentation of Cultural Contents about ASEAN Community in Thai TV Documentary Programs. *Journal of Journalism*, 9(1), 33-79. (In Thai)
- Guangming Daily. (2012). *Let The World Perceive The Taste of China. Excerpts from Speeches at The Symposium on Documentary "A Bite Of China"*. Edition 09, June 1. (In Chinese)
- Kijivisala, K. (2021). Narratology in Communication Studies. *Journal of Journalism*, 14(3), 9-85. (In Thai)
- Lohitkul, T. (1996). *Until it's a Documentary*. Bangkok: Mahannop. (In Thai)
- Monkham, R. (2001). *Dramatic Presentation Methods in Television Travel Documentary Programs*. Master Thesis, M.A. in Mass Communication, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- Panich, A. & Others. (2005). *Language and Principles of Writing for Communication*. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Philukphakwat, T. (2002). *Techiques of Communication for Thai Voicing Over Foreign Films on Television*. Master Thesis, M.A. in Speech Communication, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- Premsrirat, U. (2015). Storytelling in Communication Work: A Study from Research. *Journal of Communication and Innovation NIDA*, 2(1), 31-58. (In Thai)
- Royal Institute. (2013). *Royal Institute Dictionary 2011*. Bangkok: Nanmeebooks. (In Thai)
- Sereethanawong, M. (2004). *Analysis of the Format of Television Program Components*. Bangkok: Faculty of Communication Arts Chulalongkorn University. (In Thai)
- Tiyao, S. (1988). *Organizational Communication*. Bangkok: Thammasat University. (In Thai)
- Treesukol, S. (2007). *Principles of Communication Arts*. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University Book Center. (In Thai)

Wu, X. (2019). *The Research of Narrative Strategy of A Bite of China Based on the Perspective of Cultural Communication*.

Master Thesis, M.A. in Journalism and Mass Communication, College of Humanities Jiangxi University of Finance and Economics, China. (In Chinese)

Yao, Z. (2019). *The Construction and Dissemination of National Cultural Image in TV Documentary Films ——Take A Bite of China as An Individual Case*. Master Thesis, M.A. in Drama and Film Science, College of Humanities Jiangxi University of Finance and Economics, China. (In Chinese)